

היו שחקנים שבשיחה אחת מול הביטוח הלאומי קיבלו 250 אלף שקל. לא התעסקתי בצדקה. החלטתי לפעול מול הרגולטור, כי יש כאן אחריות של המדינה".

שח"ם דאג שהשחקנים יקבלו את הזכויות שלהם, מה עם כל אלה שנמצאים מאחורי הקלעים וקופחין?

"ליוויתי גם את הארגון שלהם, 'אקט'. עזרתי להם להעביר תקנה שתיתן דמי אבטלה לעובדי הבמה. לצערי זה לא יקרה עכשיו, בקורונה, אלא רק במשבר הבא, כי לא הגיעו להסכמות לתשלום רטרואקטיבי".

מה עם השחקנים שהם גם שירים וגם עצמאים?

"יש כאלה לא מעט. נגיד, שחקן שיש לו גם עסק לאימפרוביזציה. אני גם חבר בהנהלת לה"ב, אז במסגרת העבודה שם קידמנו את המענקים לשחקנים שהם בעלי עסק ולא נכללו בצו. בנוסף, באמצע 2019 העברנו החלטה שמוסדות נתמכים, רפרטואריים וילדים, יעסיקו שחקנים בתלוש, אנחנו מקווים שזה ייכנס ב-2021".

היכולות של רשטיק הן כנראה תוצאה של ההלחמה הגנטית של שני הוריו, אב שהיה בעלים של משרד לייעוץ מס והנהלת חשבונות, ואם, אשת מחשבים, שניהלה בעבר את פרויקט מחשוב בתי המשפט בישראל. "בשלב מסוים אמרתי שאלך לעבוד עם אבא בעסק. הוצאתי אפילו תעודה של מנהל חשבונות, רק שמחר מאוד הבנתי שזה לא אני. אני לא בנוי לשבת במשרד ולנהל הכנסות והוצאות. אני אוהב ניהול ממש, בניית תשתיות ניהוליות, השקעות ביטחון".

הוא ילד סנדביץ' גבעתיים, למד מתמטיקה ומחשבים בתיכון קלעי והיה פעיל בנוער העובד והלומד. לפני הגיוס יצא לשנת שירות בערד, שם עסק בהדרכת נוער, היה לוחם בגדוד 50 בנח"ל, והמשיך במסלול התנדבות בקומונה בטבריה, במסגרת תנועת "דרור ישראל". בגיל 23 חזר להורים, עבד אצל אבא כמה חודשים, ואפילו נרשם לראיית חשבון, אבל אז החליט לחתוך לכיוון מדע המדינה ותקשורת.

"בסוף השנה הראשונה ללימודים עברתי במשרד יח"צ, הדרכתי נוער בגבעתיים, ואז נבחרתי למועצת העיר גבעתיים מטעם מפלגת העבודה. מאז 'הנוער העובד' הפעילות החברתית והפוליטית קסמה לי. שם התאהבתי בפעילות הארגונית. במקביל למועצה התחלתי להיות פעיל באגודת הסטודנטים של אוניברסיטת תל אביב. הייתי נציג חוג וראש מחלקת הסברה, שם פגשתי את אשתי, מאז אנחנו יחד. מונית ליו"ר אגודת הסטודנטים בתל אביב, נבחרתי לסגנו של איציק שמולי, שהיה יו"ר התאחדות הסטודנטים הארצית, והחלפתי אותו כיו"ר ההתאחדות כשנכנס לכנסת".

רוב ראשי ההתאחדות מגיעים לכנסת. מפספסת את המזכר הזה?

"איציק ואני אנשים מאוד שונים. אני מאוד מעריך אותו, שלא יהיה ספק. אבל הוא מאוד תקשורתי ופוליטי, וכשאני נכנסתי במקומו לתפקיד, עניינה אותי התשתית הארגונית של האגודה לשנים קדימה.

"חוץ מזה, נכון שהייתי פוליטי, מפלגתי, אבל נמשכתי יותר לפן הניהולי-ארגוני מאשר לפוליטיקה ממש. כשסיימתי את הקדנציה בהתאחדות, היו לי הצעות קונקרטיות ורחיני אותן. יותר מתאים לי להיות מנכ"ל של משרד ממשלתי גדול, עם היכולת שלי להביא הישגים, מאשר להיות ח"כ".

אז מה הצעד הבא?

"כרגע אני לא מסתכל קדימה ולא מחפש עבודה, כי אני טוטאלי. כשאני עושה משהו אני מרוכז רק בו, ולא רואה בעיניים. זה גם חיסרון כמוזר, כי אם אני רוצה להתקדם, אני צריך לעבוד בזה. פוליטיקאים חושבים על הצעד הבא בקריירה. מה ששיגע אותי בפוליטיקה, שתמיד יש לך תאריך תפוגה. אתה יודע מתי תסיים את התפקיד, וברור

31.12.20

גלובס

חיים בר און ז"ל, 1998-1984

"יש אכזבה גדולה ממוסדות התרבות עצמם, שלא נוקפים אצבע"

אורי רשטיק נלחם ומצא פתרונות עבור השחקנים שמושבתיים מפעילות כבר כמעט שנה

שלוש שנים לפני פרוץ המגפה, ממש עם כניסתו לתפקיד, חיטט אורי רשטיק ומצא צו של ביטוח לאומי משנת 1972 בשם "סיווג מבוססים וקביעת מעבידים". המסמך הזה קבע שבסוגים מסוימים של עבודות ובתנאי עבודה ספציפיים, ייחשבו עובדים עצמאים לשכירים מבחינת הביטוח הלאומי. בין המקצועות הללו הוזכרו, למשל, גובה, חצרן ולוטש יהלומים.

במו"מ נמרץ וחשאי שניהל ב-2018 עם לה"ב, לשכת ארגוני העצמאים, מול שר העבודה והרווחה דאן, חיים כץ, מתחת לאפס של פקדי האוצר, הצליח רשטיק להכניס תיקון שקבע שכל שחקן על המסך או הבמה, שיש לו הסכם של שלושה חודשים ומעלה מול מעביד, או לחילופין חמש הופעות ומעלה, ייחשב כשכיר אך ורק לצורך חוק ביטוח לאומי. לכאורה

תיקון קטן ולא ממש קריטי, שבדיעבד הוכיח את עצמו מעל לכל הציפיות. בזכות האסטרטגיה הזאת, הוא הצליח לספק ללא מעט שחקני תיאטרון, טלוויזיה וקולנוע פרילנסרים מנת חמצן כלכלית קריטית בתקופת הקורונה, כשהפכו לעובדים העצמאים היחידים בישראל שקיבלו דמי אבטלה מהביטוח הלאומי.

"לא האמנתי שזאת תהיה הצלחה כל-כך גדולה", אומר כעת רשטיק, עוד מעט בן 38, אבל כבר בעל אינסטיגטום מפותחים ותפית עולם ניהולית של איש עסקים עתיר ניסיון. "במשבר הקורונה כל הארגונים נתפסו עם המכנסים למטה, ואנחנו התחלנו לעבוד. המשבר התחיל מבחינתי כשהודיעו שאין התכנסויות מעל מאה איש. יומיים לפני, הודעתי לכל השחקנים שיירשמו בלשכת התעסוקה והקמנו חמ"ל.

"בשלב הראשון נתנו הנחיות איך מגישים דמי אבטלה. אחר כך עברנו מול הביטוח הלאומי על החלוקה שלהם.

אורי רשטיק

(38)

מנכ"ל שח"ם, ארגון השחקנים בישראל
אישי: נשוי ואב ל-2, גר בגני תקווה
עוד משהו: מתאמן באגרוף, היה שוער מצטיין בהפועל רמת גן

לך שבשנתיים בהתאחדות הסטודנטים לא תוכל לעשות את כל מה שתכננת."

במהלך תקופתו כיו"ר התאחדות הסטודנטים, באוצר שקלו להעלות את שכר הלימוד. רשטיק העלה פוסט בפייסבוק עם ההדלפה מהפגישה עם האוצר, שם נודע לו על כך, והכול התפוצץ. מיותר לציין ששכר הלימוד לא עלה. הסטודנטים ניסו לקבל החזר על שכר הלימוד ששילמו בקורונה ולא הצליחו.

"התקשר אלי באפריל מישו מההתאחדות, אחלה בחור, ושאל מה הם צריכים לעשות. אמרתי שזה פשוט. אם אתם באמת חושבים שלא צריך לשלם שכר לימוד על התקופה הזאת, בטח במכללות הפרטיות שגובות הון, תקרא לסטודנטים להתקשר למרכזי המרשם ולבטל את הוראות הקבע. זה לא קרה, אבל זה גם לא הוגן לתת עצות מהצד." עם סיום הקרנציה בהתאחדות, אמר לו שחר בוצר, חברו הטוב, שהיה אז מנכ"ל שח"ם, שהוא עוזב את התפקיד והציע לו לנסות להתמודד עליו. בסוף 2014 הוא נכנס לתפקיד, שמבחינתו הוא תפקיד החלומות: בלי קרנציות קצובות וכלי להיות נבחר ציבור, כשהוא נבחן על הישגיו נטו.

מהרגע הראשון, הוא אומר, רצה לבנות תשתית ביטחון אסטרטגית לשחקנים. את השנתיים הראשונות הקדיש להרחבת הייצוג. מטלוויזיה וקולנוע לתיאטרון רפרטוארי, תיאטרון ילדים, פרינג' ודיבוב. מספר החברים גדל מ-1800 ל-2500, הארגון היציג הכי גדול בתחום, מה שהביא להגדלת כמות העובדים והתקציב.

התיאטרון סגור, עולם התרבות כמעט מות לגמרי. "ולכן אחד הדברים הראשונים שעשיתי היה להחזיר את עולם הקולנוע והטלוויזיה לעבודה תחת ההגבלות, כמו"מ זריו ומתוך התפשרות שלנו, שאם מבטלים צילומים בגלל הקורונה, אין לשחקנים פיצוי. עובדים שם יפה".

ומה עם שחקני הבמה?

"זה סיפור טרגי. פורום מוסדות התרבות הצליח להשיג שיפוי של 200 מיליון שקל, אבל הבנתי שיש פה לאקונה. יש כסף, אבל אין ערובה שיחזירו איתו עובדים. הובלנו תיקון שמחייב להחזיר אמנים לעבודה. יש אכזבה גדולה ממוסדות התרבות עצמם, שלא נוקפים אצבע. אנשים שם יושבים על הפירול, מקבלים משכורת וכנראה נוח להם שהם סגורים". אתה יכול להגיד באופן ודאי שאין בשח"ם שחקנים רעבים?

"זה יומרני להגיד את זה, אבל אנחנו מטפלים בשחקנים שלא מקבלים כלום. הייתה לי התלבטות אם ללכת לגיוס המונים, ואז החלטנו להקים מערך גבייה עצמאי. שילמתי 2,000 שקלים לפתוח אותו, ומכיוון שאין לי תקורות, כל התרומות שאנחנו מגייסים הולכות ישירות לאמנים. "עד עכשיו אספנו 1.8 מיליון שקלים, המון תווי שי מארגונים ואנחנו ממשיכים בכל הכוח. מי שצריך עזרה מגיש בקשה, ומקבל על-פי קריטריונים שנקבעו. בניגוד להסתדרות, אנחנו צריכים לזכות באמון החברים שלנו כל חודש מחדש, כי דמי החבר החודשיים עומדים על 69 שקל".

דמי חבר שמממנים בין היתר את עלות השכר שלך, שעומד על 30 אלף שקל, בשלאמנים בקושי יש מה לאכול.

"אנחנו מקבלים בארגון שכר לא רע. ויתרתי ביוזמתי על העלאת שכר, ואני לא מתבייש. אני מקבל פחות מכל מנהל מוסד אחר בסדר הגודל שלנו".

אתה רואה את עצמך עובר למגזר הפרטי?
"פחות קוסם לי. אני רוצה להיות מנהל של חברה ממשלתית, רשות מקומית או משרד ממשלה. יש המון עסקים חברתיים וסמייחברתיים שיכולים להתאים לי, אם לא אמצא אתגר אחר".

ליאת רון